

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Megjelenik vasárnap és esztendőnkön.
Előfizetési árak: Egész évre 12 kor., fél évre 6 kor.,
negyed évre 3 kor. Egyes száma ára 12 fillér.

Felolós szerkesztő:
OBLÁT KÁROLY.

Szerkesztőség: Zarándok-utca 7. sz. — Telefon 58. sz.
Hirdetések árszabály szerint számítottak;
többszöri hirdetésnél kedvezmény. — Nyilttér sora 30 fillér

Az orvosi kongresszus.

(A—) A művelt világ tudományos körei érdeklődéssel tekintenek most Magyarországra felé, amelynek székesfővárosában a nemzetközi orvoskongresszus gyülekezett össze, hogy előbb vigye a tudományt és megismerje mit produkált ez az ország ezen a téren. Évek hosszú sora óta nem volt Budapest színhelye egy ilyen nagyszülő az egész világ figyelmét felénk terelő gyülekezésre, mint amilyen ez az orvosi kongresszus. Már ezért is nagyjelentőségű eseménynek ismerjük el az öt világrész orvosainak székesfővárosunkban való összejövetelét. A csuf politika pikáns és érdekes szempontokat vitt bele az orvoskongresszus előzményeibe, románok, szlávok, hibbant allddeutschok dühösen ágáltak a Magyarországon tartandó kongresszus ellen, arra biztatván egyes nemzetek orvosait, hogy lüntessenek az által a nemzetiségeket elnyomó magyar fajta ellen, hogy lával tartják magukat a kongresszustól. A hazug és igazságtalan agitációnak nem volt komoly eredménye. A néhány román és szláv orvoson kívül, akik abszolút jelentéktelen szerepet játszanak az orvosi tudományban és játszottak volna a kongresszuson is, Európából, Amerikából, Ázsiából, Afrikából és Ausztráliából eljött mindenki, akinek szándékában volt. Franciát, angolt, némelet, olaszt, oroszot és osztrákot nem tudtak lebeszélni a Budapestre jövetelről az izgatók, megállapíthatjuk tehát, hogy a kongresszus sikerült és az izgatók vallottak kudarcot.

Több mint 3000 külföldi ösmerkedik meg ezen kongresszus révén hazánkkal. Akik jöttek, azok többnyire jelességei a hazájukbéli orvosi karnak, hirneves orvosok, egyetemi professzorok, akik szerepet játszanak nemcsak a tudományban, de a társadalmi és politikai életben is. Ezek a kapacitások tehát szemöl-szembe látni fogják annak a sokat gyalázott, mellözött, lenézett Magyarországnak intézményeit és szent meggyőződésünk, hogy egy napon belül meg fog változni a rólunk való kedve-

zöllen vélemény, ha ugyan ilyen gyökeret vert volna bennük a már évek óta folyó külföldi rágalalmazásg folytatán. Meg fognak győződni róla, hogy egy küzködő, de törekvő nép él itt, mely fogékony a kultúra és az emberi nem haladása iránt, amely erejét túlhaladó áldozatokkal emeli magát a gazdag nyugat műveltségi fokára és amelyet csak szerencsétlen közjogi viszonyai tartanak vissza attól, hogy rohamosabb tempóban fejlődjék kulturális és szociális téren. Meg fognak győződni róla az idegen orvosok, hogy az orvosi tudomány nálunk semmivel sem áll alacsonyabb nivón, mint akárhol a külföldön, orvosi egyeleteink mi kívánni valót sem hagyunk hátra és orvosi karunk szaktudás és tisztesség dolgában valóban a kor magaslatán áll. Még fogják tekinteni lővárosi és vidéki kórházakat, természetesen a kiválóbbakat, amelyek szintén elsőrangúak a maguk nemében. A tudományos előadások, melyeket a magyar kollegák fognak tartani, pedig arról fogják meggyőzni a tudós kongresszust, hogy Semmelweis Ignác honfitársai teljesen méltók nagy elődeikhez.

Bizonyos és nem is akarjuk elrejtetelni előlük, hogy szegénység és nyomorúság is van ebben az országban, hogy közegészségi állapotaink számos vidéken nem kielégítő, de minden téren az utolsó faluban is találkozni fognak azzal a törekvéssel, hogy ezeken az állapotokon segítve legyen.

Nemcsak tudományos eredmény az, amit a magyar közvélemény a nemzetközi orvosi kongresszustól vár. Hason elvárjuk azt az eredményt is, hogy a külföld tudósai közvetlen tapasztalataik révén megcáfolva fogják itt látni az ellenünk ellenségeink által emelt vádakot és hazug rágalmakat és visszatérve hazájukba terjeszteni fogják azt az igazságot, hogy bár szegény, elhagyatott külső és belső ellenségek által fenyegetett nemzet ez a magyar, de becülettel megállja a helyét minden téren és törekszik a jobbra.

Miért nem dolgozik az alföldi függetlenségi párt.

Az alföldi függetlenségi párt vasárnapi közgyűlésén c-sinos kis botrány kerekedett. Mikor Holló Lajos Gallovcis Jenőt a főtitkárt lőszólította, hogy az alföldi szövetség két éves munkálkodásáról tegyen jelentést, a főtitkár egy szót sem tudott elmondani a nagy munkáról. Majd kijelentette, hogy semmi mondanivalója nincs, mivel a belügyminiszter csak a szegedi népgyűlést közvetlenül megelőző napokban hagyta jóvá a függetlenségi párt alföldi szövetségének alapszabályait.

A közgyűlés tagjai reprodukálhatatlan jelzöttek kapcsolatban emlegettek a belügyminiszter nevét. Pedig mint utóbb kiderült, nem Andrassy az oka a késésnek, hanem maga a lilkarság, mert 1907. február másodika helyett 1909. március tizenkilencedikén terjesztette fel a szövetség alapszabályait jóváhagyás végett a belügyminiszteriumba.

A munkásbiztosításról.

Sajátágos az a nemtörődömség, nembánomság, melyet nálunk egyik leg-zebb intézményünk, a munkásbiztosítással szemben viseltek csaknem mindenki. A nemtörődömségből csak a kisiparosok panasza szava hallatszik ki, akiket szörnyen bánt az a teher, melyet ez az alig pár filléres „adó“ kitesz. Hiába mutatott már rá maga Sz t e r é n y i József kereskedelemügyi államtitkár, — kinek a munkásbiztosítási törvény a dédelgetett gyermeke — úgy a képviselőházban, mint brassói beszámolójában arra, hogy nem igaz az, mintha a betegségyőzői járuléék túlterhelés a magyarországi kisipart. Számszerűleg mutatta ki, hogy tévedés az, mintha a régi 1891-es törvény alapján a munkaadók, különösen a kisiparosok kevesebbet fizettek volna. Azonban úgy látszik, hiába a felvilágosító szó, az agitáció folyik a törvény ellen.

Pedig nem is ott szorítja a cipő a kisipart, ahol a fájdalom mutatja. Ami a kisipart sújtja az semmi egyéb, mint a be és kijelentések által megkivánt, magunk is elismerjük, egy kisiparosra sok munka. Mert természetes az, hogy annak a kisiparosnak, aki egész nap nehéz munkában van, aki az élet ezer veszedelmével küzd, annak nem igen van kedve arra, hogy este még leüljön és adminisztráljon,

a be- és kijelentésekkel együtt járó munkát végezzon. Ez az amitől a kisiparos, sőt még a nagyobbak is rettegnek: egyrészt a képzettség hiánya folytán, másrészt, mert amugy is túlonult elvannak foglalva, nem szeretnek és nem akarnak írásbeli munkákkal foglalkozni.

Bejelentette azonban Szerényi államtitkár már több ízben, hogy ezen a bajon feltétlenül segít a törvény novellás módosításánál. Ez a kijelentés elég megnyugtató lehet az érdekeltekre. Mert bizonyos az, hogy milyest a politikai konstellációk olyanok lesznek, hogy a parlament a rendes kerékvágásba jön, egyik első dolga lesz ezen anomálián segíteni.

Az új törvénynek, a munkásbiztosítás egész intézményének célja a munkásságnak betegség és baleset esetére való biztosítása. Külföldi államokban azonban már erősen foglalkoznak azzal, sőt nem egy helyen már meg is valósították, hogy nemcsak ezen két eshetőségre biztosítják a munkást, hanem öregség, rokkantság, sőt munkánélküliség esetére is. Az államok leg többjében mindennek költségeit legfőképpen maguk az államok viselik, bár sok helyütt osztoznak e terhen a községek, munkaadók és munkások is.

Nálunk eddig csak a betegség esetére való biztosítás volt ismeretes, míg az 1907. XIX. t. c. meg nem honosította a baleset esetére való kényszerbiztosítást is. Ennek szervezete lényegileg erősen odakapcsolódik a betegsegélyezési intézményhez és különösen alsó tagozatában azzal teljesen egybe esik, bár későbbi fokozatában is erősen simul a betegsegélyző pénztárhoz.

A balesetbiztosításról szóló törvény szerint minden munkás, akit baleset ért a munkaképesség csökkenésének megfelelő arányban kap járadékot.

A balesetet szenvedettnek addig, míg az illető munkaképesség csökkenése nem vált állandóvá, hanem fokozatosan javul: a kerületi szervek, nálunk a zombori munkásbiztosító pénztár állapít meg ideiglenes vagy időleges járadékot. Csak amiképpen a munkaképességcsökkenése elérte az állandó jellegűt fog hozni az állandó, a munkás élete végéig tartó járadékra határozatot az Országos Munkásbetegsegélyző- és Balesetbiztosító-Pénztár. A meg nem elégedő munkásnak felelősségi jogot is biztosít a törvény a minden kerületi pénztár székhelyén és minden táblai székhelyen működő választott bíróságokhoz. A elsőbíhez a kerületi, az utóbbihoz az országos szerv által megállapított járadék ellen lehet fellépni.

A legfelsőbb ellenőrző szerv az Állami Munkásbiztosítási Hivatal, melynek élén miniszteri rangban levő elnök áll.

Ez az állami hivatal ellenőrzi az egész országban azt, hogy a törvény értelmében működjenek a helyi szervek.

Nálunk a zombori kerületi pénztár selyi a munkásbiztosítás intézményét, k immár több mint 8000 biztosítottat tagja van. De körülbelül száz annyi ember az, mely ke- rtozik, mert a családtagokat pénztár. Úgy halljuk kü- zombori pénztár nem so- megnövekedik, mert az

a szándék, hogy a bajai pénztárt, a melynél nem rég nagy zavarok voltak, a zombori pénztárhoz csatolják.

Egyelőre ennyit tartottunk ennek az intézménynek ismertetésül elmondani, melyből azt hisszük, kitűnik az, hogy ez az intézmény a legnagyobb figyelmet megérdemli.

Hirek.

Közügyeink.

A polgármesteri szék.

Zombor, 1909. aug. 25.

Kellemesebb dolog volna ez egyszer, ha a sajtó mint a történelem másodperc mutatója öt perccel előre ugrana és néma csendben meilőznél el a legutóbb tartott városi közgyűlés viharos hangjait. Kellemesebb volna, de nem okosabb és hasznosabb, mert mint a római költő mondja: „Amily távol áll az ég a földtől, tűz a víztől, oly távol áll a hasznos a kellemestől.“ És azért bár magára a sajtóra nézve is kellemetlen, kénytelen ennek a sajnálatos gyűlésnek tanúságait megrögzíteni.

Mi is történt ezen a gyűlésen? Az történt, hogy a szenvedély vak fellángolása elnyomta a jobb érzéseket. Az egyéni érdekek önző kivillanása feláldozta a rútpártszenvedélynek a közérdeket. A jóérzés és emberi tapintat befelűlt a hazugságok, képmutatások és oselvetelek tengerébe. Ez nem közgyűlés volt. Nem komoly, érett, a városi érdekek szolgálatában álló kiválasztottak tanácskozása. Ez haszja volt. Underitó haszja és még hozzá semmiképp meg nem indokolható titkos célok érdekében. Pírulni fog mindaz, aki önmagától megkérdezi, hogy miért szegődött ennek a célnak szolgálatába. Hiszen a város polgármesterének hivatali ideje hat hónap múlva ugys lejár. El lehetett volna azt a kérdést intézni izgalom nélkül akkor is. El lehetett volna intézni anélkül, hogy felkavarják a város nyugalalmát, felzaklássák a polgárokat. Nem kellett volna drága nemzetiszineink halványuló mezébe bújva a fórumra kiállani és önzetlen városi érdekről, intaktságról és lovagiaságról lármázni, mikor mindenki tudta, mindenki látta, hogy a trikolórt a pártérdek piszka lepi.

Visszataszított volt a közgyűlés némely tagjának állásfoglalása a nyugdíj kérvény visszavonása tárgyában. Ez a nyugdíjba kergetési célat nemcsak hogy ellenkezik az emberi jogokkal, de egyenesen törvényellenesnek declarálható, mert azon esetek egyike sem forgott fenn, melyek a nyugdíjazás alapját adják. Másrésztől meg független tisztviselőnek saját tényéről lévén szó, annnyival is inkább talal az általános jogel, hogy a későbbi nyilatkozat lerontja az előbbi hatályát.

Le kell szögeznünk, hogy a közgyűlésen felszínre törő ezek a törekvések a törvénynek, emberi jóízlésnek és politikai erkölcsnek szilárd bástyájába ütköztek. Egyben örömmel kell megállapítanunk, hogy természetesen össze is roppantak a közgyűlés higgadt tagjainak munkája és logikus évelése következtében.

Megvagyunk győződve arról, hogy kivétel nélkül mindenki pirult belsőleg a sajnálatos hullámokat vert hajszán, midőn a maga mezeitelenségében állott előttünk a leplezett aknamunka.

Sajnálatos jelenségei ezek mostani nemzetinek nevezett életünknek. Mert kétségtelen a kapcsolat városi politikánk és a zülött országos politika között. Hiszen az utóbbi adja meg ennek életnedvét, mely sajnos romlott, fertőzött. Ennek következtében a nemzet testlén mindenütt ott vannak a sebek. Hogy gyógyulhatnának ezek be, ha bent a sejtek örökös széthuzásban, forrongásban vannak. Vessenek számot magukkal azok, akik a hősiesszimalom harcban tönkre tették évtizedre a polgármesteri állás tekintélyét.

Amilyen az országos politikának képe, olyan a helyié is. Tartalmatlan gorilla csatározások személyek ellen az egész vonalon. Zúr-zavar, láрма. Mindenki kiabál és nem tudja mit. Ez a multikori közgyűlés éppen ilyen kicsinyített képe volt a szomorú perspektívának. Mindenki kiabált és nem tudta mit. Igaz, hogy tudta, hogy nem helyes az, mit szól. De beszélt, mert a béka is brekeg ha sütétben és pocsolýában van.

Bor.

* **Hivatalvizsgálat.** Mihályovics Arzen pénzügyi főtanácsos, a pénzügyminiszteri számvevőőség illetékügyi csoportjának főnöke megérkezett Zomborba és felülvizsgálatot tart a pénzügyigazgatóság illetékügyi osztályánál.

* **Élénkül a város.** A nyári hónapok élettelen, unalmas időszak elmulott, kezd a város élénkülni. A nyaralásról lassaukint érkeznek haza. Minden vonat herobogásával népebb lesz a város. A hazatérő családokon kívül az iskolák iránt érdeklődő szülők is mind sürűbben tűnnek föl az utcákon s a hét végén már a diákok s tanuló leánykák serege is fölvonul. Városunk az utolsó két évben két nagy tanintézzettel szaporodott és így könnyű megérteni, hogy mit jelent a város népességére, élénkségére az iskolaév kezdete. A könyves boltokba is nagy csomagokat szállítanak a „speditörkocsik“, csak úgy rognak a hatalmas nönuszok a nehéz teher huzásában. A diákgyerekek pedig ott settenkednek a bolt előtt s élénken érdeklődnek a könyvjegyzékek iránt, mert e szerint igazodik a Basa-utcában a diákbörze, ahol a régi iskolakönyvek képezik az adásvétel tárgyát. Rohamosan rövidülnek a napok, 8 órakor már sötét este van s hűvösek az éjszakák. Mindez azt bizonyítja, hogy vége a nyárnak, vége az uborkaszeezonnak, az ősz itt van s a városi élet ujra benépesíti az utcákat. Megkezdődnek a Kossuth-Lajos utcában a divatos esti séták. Pár száz ember sétál föl s alá a kivilágitott kirakatok előtt s amint elröptül a hervadás hónapja, a szép szeptember, a színház is megnyílik.

* **Beiratások.** A zombori városi polgári fluiskolában a beiratások 1909. évi szeptember hó 1—5-éig délelőtt 8—12 óráig eszközöltetnek. Beiratási díj 5 korona. Évi tandíj helybeli tanulóknál 20 korona, vidékieknél 30 korona, mely összeg két félévi részletben előre lefizet.

hető. Miután a létszám meg van határozva, a helybeliek az előjegyzéssel ne készenek.

* A zombori magán polg. leányiskola. (Földvár-utca 14.) I., II. és III. osztályába a beiratások szeptember hó 1—4-ig lesznek naponként d. e. 9—12 óráig. Az intézet volt növendékei múlt évi bizonyítványokkal, az újonnan beiratkozók pedig szülői és újranyitási bizonyítványai és azon intézet bizonyítványával jelenjenek meg, ahol az előbbi osztályt végezték. A beiratási díj 5 kor, az ifjúsági könyvtárra és az évvégi értesítőre 2 kor fizetendő; az évi tandíj 60 korona, amely félévi részletekben előre fizetendő.

* Iskolai beiratás! Az igen tisztelt szülők értesítenek, hogy a zombori ág. h. evangélikus elemi iskolába beiratkozni szeptember hó első 4 napján délelőtt 9-től—12 óráig a Kigyó utcai iskolahelyiségben lehet. Beiratási díj 1 korona, tandíj azonban tekintettel a folyamatba tett államosításra, nincsen s így bármilyen válású tankötelesek ingyeneseknek vétetnek fel. Az iskola államosításakor a beirt tanulók állami elemi iskolai tanulókká lesznek. — Az iskolaszék.

* Meggátolt vasuti szerencsétlenség. Csütörtök este majdnem vasuti szerencsétlenség színhelye volt a szabadkai vasuti pályaudvar. A Zombor felőli gyorsvonat már elindult a pályaudvarról, amikor a gombos-pálánkai vonalon egy tehervonatot közelített. A tehervonatot ugyanarra a sínrre engedték, amelyen a gyorsvonat rohogott. A két vonat már majdnem összeütközött, de a gyorsvonat mozdonyvezetőjének ébersége az utolsó pillanatban elhárította a katasztrófát. Sikerről neki elengedni adni, s a gyorsvonat megállott. A tehervonatot aztán más sínrre tolatták át s a gyorsvonat akadály nélkül mehett tovább.

* Milyen idő lesz szeptemberben? Meteor, a kiváló magyar időjós már közli a következő hónap csomópontjait. Meteor jóslásai évek óta szórul szóra beválnak, azokat tehát ma már mindenütt komolyan veszik. Szeptember hó csomópontjai Meteor szerint: 1, 2, 8, 6, 14, 16, 17, 18, 22, 29, 30-ra esnek, melyek közül legerősebb hatású 1, 6, 14, 16. és a 29-ikiek. Az 1-ő csapadékos és hűvös; 6-ika meleg, 14-iki viharos vagy esős; 16-iki meleg állandó; 29-iki hűvös, esős, szeles vagy viharos jelleggel.

* Első országos vásár. A cservenkai első országos vásár f. év aug. hó 30-án fog megtartatni, melyre végszentes helyről szabályszerű járattal mindenféle állat felhajtható.

* Vérepre vert fiú. Fodor Ferenc kishgyési lakos vérepre verte György Lajos kis fiút, mert kertjében barackot szedett. A brutális ember ellen megtették a feljelentést.

* A hűtlen oseléd. Szabadkáról jelentik: Kovács Ferenc 60 éves V. köri tegnap Bajmokra ment át testvérbátyjához vendégségbe. Estefelé kissé ittas lóval a saját kocsiján eltávozott. Utközében azonban a kocsirol lefordult, miközben a oselédje Demsa Péter 18 éves jánosalmi illetőségű legény ellopta ezüst óráját és 240 korona készpénzét. Kovács kijózanodásakor észrevette a lopást, követelte vissza oselédjétől az órát, amit az vissza adott. A pénzét csak a csendőrség előlt adta vissza a hűtlen oseléd.

* Bácskai diákok a felvidéken. A Bácskából tömegesen fogja a diákság a gömöri tanintézeteket, különösen a rozsnyói államig segélyezett ur. gimnáziumot, meg a sajógömri polgári iskolát ez idén látogatni. Az oka a két taninté-

zet kitűnőségében rejlik. Az osztályokba kevés növendék illet. tanuló jár és kitűnő tanerőkkel rendelkeznek. Azon odavonza a diákságot a kies, egészséges, hegyes vidékek, mely minden epidemikus betegségtől mentes van. S a mi talán aligfontosabb a tanintézetek olcsósága. Rozsnyón a gimnáziumban a tanulmány van, ahol egy diák élemezésért nem fizet többet egy hónapra 12 koronánál, ugyanolyra, hogy egy diák tanulmánya 20 koronánál havonta többre nem kerül. Ez áll a sajógömri polg. iskolánál. É különös, ha egy bacsikai diák egyszer elszánta magát a felvidéken iskolába járni, az annyira megkedveli a felvidéket, hogy az sohasem kívánkozik valamely bacsikat tanintézetbe járni.

* Megnyílt a baja-bátaszéki vonat. A sok port felvert vasuton már közlekednek a vonatok. Délmagyarország forgalma új irányt nyert. Szeged, Szabadka, Baja új forgalmi fontosságát nyertek. Délmagyarország fejlődésének, helyes politikával, megszabták a biztos utat. A fővárosi érdekelttség okvetellenkedéséről elmondhatjuk, hogy megtukott. Megirtuk, hogy a baja-bátaszéki új vonal üzembe adása csütörtökön történi meg. Hajnalba indult el a bizottság az új vonal megtekintésére. Nem volt még dél, s Bajáról megérkezelt a szabadkai állomásra a sürgöny, hogy a legközelebbi vonat már átfut a bajai vasuti hidon, s eszerint indítsák meg a vonatot. Aki tehát ezentul Pécsre akar menni, annak most már nem kell kerülni utat lennie. Brassóól Fiuméig is egyenes már az út. Ha még a gombosi vasuti hid is elkészül, akkor Délmagyarország kereskedelmi politikája bevégezte az al. pozási munkálatokat, amely alapokon azután leiszése szerint emelkedhetik, s el'ensu yozhatja a centralizáló törekvések falánkságát.

* Két dudás egy oszárdában. Csinos kis botrány volt szerdán este Kosuthfalván egy házban. Gruber Ferenc szabadkai táncitanót tartott táncokurzust a nyáron Kosuthfalván, s szerdán este virágestélyt akart rendezni. Hogy a bál impozánsabb legyen, Szabadkáról hozatott két zenészeket, egy négytagú cigánybandát. Amde a kosuthfalvaiak sem hagyják magukat, már t. i. a maguk bandáját. A táncolni akarók kijelentették, hogy nekik nem kell a szabadkai banda, a kosuthfalvi jobban húzza. Gruber azonban ragaszkodott a szabadkai bandához s így a szabadkai cigányok kezdtek muzsikálni. A kosuthfalvaiak erre bojkott alá helyezték a szabadkai zenét, otthagyták a báltermet és egy másik szobába vonultak át mulatni a maguk bandájának muzsikája mellett. Az egyik szobában kosuthfalvi s a másikban szabadkai hangszerek zengtek, így a kosuthfalvaiaknak olyan örületes hangversenyben volt részüik, hogy a rendőrségnek kellett békítőként közbelépni. Végre is tíz óra felé sikerült az országengeltő, világraszóló harcot békésen elintézni. A szabadkai cigányok megfuttak a harctérről és a kosuthfalvaiak a maguk zenekarának hangja mellett ropták a táncot.

* Baja — vasuti gócpont. A dunapataj—bajai, valamint a kiskőrös—bajai helyiérdekű vasutak építése rövid időn belül megkezdődik. A két új vasut engedmenyére Fekete Adolf és Teleky József gróf most közölte a máv.-val, hogy az építkezést még az ősz folyamán megkezdik. A vállalkozók Hajósi közös vonalat építenek. Hajóstól elágazva vezetnek a sinpárok Kiskőröstre és Dunapatajra.

* A gőzgépkezelők és kazán-fűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden szeptember hó 19. napján d. e. 8 órakor a Szeged-alsóvárosi új vízmű-telepen fognak megtartatni. A vizsgálati kérdések kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Pisza Lajos-körút 61.) beküldendők.

* A szabadkai gyilkosság. Most járt le Haverda Marinka, Janóczy és Vojtha vizsgálati fogságú. A szabadkai törvényszék a vizsgálati fogságot egy hónappal meghosszabbította, amiben a foglyok megnyugodtak. A vádirat egy nap alatt elkészül. Az ügyet október végén fogják tárgyalni.

* Polgári iskola. A topolyai polgári iskola I. osztályában a beiratkozások szeptember hó 1—3-án lesznek Topolyán a községplázánál. Az érdeklődőknek készséggel ad felvilágosítást Kürtessy Rudolf igazgató.

* Színügyi hír. Baján Polgár Károly szintár-utánál tolyó hó 24-én Horváth Ferenc nyugalmazott színész 60 éves színészi jubilmumát ünnepelték meg. A jubiláns „Legjobb az egyenes út” vizgátékában lépett fel.

* Boykottált nyomda. A szabadkai könyvnyomdászok szervező bizottsága a Lipsitz-féle könyvnyomdát csütörtök esti ülésében bojkott alá helyezte. A nyomdában szervezeten munkások dolgoznak, akiknek testi épülésére rendőrök ügyelnek fel, s akiket a tulajdonos revolverral látott el, noha a szervezett munkások állítása szerint senki sem akarja őket bántani.

* Szerencsétlenség Szeged-Rókus állomáson. Szegedi tudósítók jelentik: Kütűnös szerencsétlenség történi szerdán délelőtt a Rókus állomáson. Podolezki András hordár egy Szabadkáról érkezett ládát akart átvinni egy másik vonatra, amikor a ladából maró folyadék ömlött ki, amely a szerencsétlen ember testén borzasztó égéseket okozott. Podolezkit a kórházba vitték, a veszedelmes ládát pedig átadták a rendőrségnek. Ott megállapították, hogy az „olaj”-nak jelzett küldemény választóvízből és vitriólból állt. Az egyik üveg tartalma a gondatlan csomagolás következtében kiöntött s a mit sem sejtő hordárt összeégette. A mérge-zállítmányt a szabadkai tejgazdaság adta a vasutara. Megindult ellene a bünyégi eljárás. A központnak a Nagy Alföldön több érteke-itő, elarusító főokjai van. Ezeket berendezték arra, hogy a környékük tejtermelését föld'gozhasssák tejtermékekké. A vidéki főokokat a központ látja el mindennel s így a tejvizsgálgáshoz szükséges kénsavval, valamint a gépekhez szükséges olajjal. Arról nem tudtak semmi, hogy egyik a legutóbbi küldeményükkel szerencsétlenség történi. Azt teljesen kizártnak mondják, hogy az olaj felíratu ladába szándékosan csomagoltak volna választóvizet és vitriólt. Legvalószínűbb az a feltévez, hogy egy munkás vigyázatlanságból olajos üvegbe öntötte a maró folyadékot. A szerencsétlenség ügyében egyébként nemcsak a rendőrség, de a vajtermelési központ is szigorú vizsgálata-t indított.

* A Liniment. Capsici comp., a Horgony - Pain - Expeller igazi, népszerű háziészertár, mely számos családban már ok év óta mindig készletben van. Hátfájás, c-ípfájádom, f.fájás, közvény, c-úzóal stb.-nél a Linimentel való bedörzölések mindig fájdalomcsillapítást idéznek elő; sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányhasfolyás, az altestnek Linimenttel való bedörzölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziészertár jó eredményekkel alkalmaztatott bedörzölés-képpen az influenza ellen is és füvegekben: a 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevá-

sárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-felle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni valamint a „Horgony“ védjegyre és a Richter cégjegyzőre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

Vese és Hólyagbajknál, a vesemedence idült hurlyjainál, húgykő és főtünyképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult. Orvosiilag ajánlva. Főraktár Lugumerszky P. Szvetožár cégnél, Zombor.

(**Amateur-fényképészeknek!**)
Általános elismert kitűnő szalon és uti fényképészeti készülékek, felülmulthatatlan minőségű pillanat kézi apparátusok, valamint mindenféle fényképészeti cikkek Moll A. cégnél (Bécs, I Tuchlauben 9. cs. és kir. udvari szállító) kaphatók. Ezen üzletág alapítottát 1854-ben, Kivánatra nagy képes árjegyzéket bérmentve küld a cég.

Globin
cipőtisztítószert
legszebb

fényt adja,
a bőrt puhán és
egészen tartja.

Kérjünk mindenütt határozottan GLOBIN-t Fritz Schulz jun. r. t.-től.

FIGYELEM! Sok értéketlen utánzatot szoktak ajánlani.

(**Szenzáció a reklámban.**)
Szenzációs és mégis nagyon egyszerű a Lukács Vilmos reklám irodája (Budapest, V. Fűrdő-utca 10.) által meghonosított új reklámmódszer. Lukács Magyarország és Ausztria több mint 700 elsőrangú szállójában, kávéházában és vendéglőjében kibérelte mintegy 5000 illemhely ajtóit és ezen ajtók belső oldalán egy nagy fekete tükrő fölött és alatt művészi kivitelű elegáns reklám üvegtáblákat helyezett el fehér keretben, amely táblák már feltűnő elhelyezésükkel fogva se maradhatnak észrevétlenül. Ennek a szenzációs reklámnak be kell vésődnie a legjobb vásárló közönség lelkébe és emlékezetébe, és ez az, amit az igazi reklámnak eredményeznie kell.

A hatósági cselédközvetítés.

A városunkban is uralkodó cselédszerzés és közvetítés misériait ismeri mindenki. A munkát teljesítő cselédek csak úgy, mint a munkaadó gazdák egyaránt panaszkodnak a helyzet tarthatatlan voltáról és jámbor óhajtásként emlegetik a hatósági cselédközvetítés és cselédotthon bevezetését. Igazságtalanságot követnénk el azonban városi hatóságunkkal szemben, ha azt állítanók, hogy a cselédközvetítés és szerzés terén jelentkező szerfölött visszásság állapotok egyedül városunkban vannak, mert elég sajnálatos, ez biz országos nyavalya és csak úgy létezik a fővárosban, mint az összes vidéki városokban.

Az ez irányban hozott országos tör-

vényeink mindez ideig részben egyedül a munkaadó és cselédje közötti jogviszonyokat szabályozzák s a két fél köztülte szerződés pontos és szigorú betartására figyelnek fel, tovább azonban még nem jutottunk. A megbízható cselédközvetítést és szerzést illetőleg kellő gondoskodás még nem történt, és napjainkban és egyes élelmes és többnyire lelketlen vállalkozók iparszerű üzérkedésének szolgál tág terület, kik azután, mint azt számtalan eset igazolja, a munkaadó és cseléd helyzetét egyaránt felhasználva, a legaljasabb cselekedetre is képesek.

A munkaadók még csak elég szerencsés helyzetben vannak, — lévén náluk nem egyébről szó: mint csak pénzről, a kicsalt közvetítési díjról, melyet egyszer, avagy többször is lefizetve, a lelkiismeretlen közvetítőtől szabadulnak, ugyancsak szabadulhatnak az általa közvetített, de megbízhatatlan, rossz magaviseletű cseléd-től is. Igen természetes, hogy ez holmiféle szitkozódások és atkozódások nélkül vajmi ritkán esik meg, mert elvégre a leghírgadtabb háziasszony és családfo is kifogy a türelemből.

A tág lelkiismeretű cselédközvetítő azonban mindezzel mit sem törődik.

Nála az a fő, hogy zsebében legyen a busás közvetítési díj, mert ha előbb vagy utóbb ismét cselédre lesz szükség, ugys csak hozzá vagy társához kell folyamodni és minél többször történik a cselédváltás, üzlete annál busásabban jövedelmez. Ezért esik meg, hogy megbízható cselédet a közvetítők nem is igen szeretnek ajánlani, mert az kevés vizet hajt az ő malmukra.

Legveszedelmesebb a mai tűrhetetlen rendszer a szegény női cselédekre nézve. A lelketlen közvetítők nemcsak közvetítői díjat szednek tőlük s velük szemben nemcsak brutálisan bánnak, hanem a legtöbb gazember lélek vásárt is úz velük. A tapasztalatlan vidéki leány, kivált ha egy kissé csinosabb arcu és egy lélekkufár cselédközvetítő szolgálatait kénytelen igénybe venni, el lehet készülvé, hogy helyet egyhamar nem kap s mivel pénze nincs, kénytelen magát a közvetítőnél, az ugynevezett „cupringer“-nél beszállásolni s beadósítani, ki csak ezt az időpontot várja, mert ekkor már a szerencsétlen áldozat teljesen hatalmába van. Ezután kezdetét veszi a puhítás, a dresszírozás. Előbb csak erköltolelen, léha, dologkerülő cseléd-lányok társaságába, végül pedig a vásárra kerül. Folyik pedig ez undorítóan bűnös manipuláció a cselédközvetítés ürügye alatt.

Országszerte, csaknem szemünk láttára úzik a jelenlegi cselédközvetítők legtöbbje fenti sorokban nagyjában, mintegy odavetőleg vázolt bűnös cselelményeiket. Igaz, hogy tetten érés esetén ugyancsak rájuk sujt a törvény szigora, de mindez nem retenti el őket busásan jövedelmező mesterségük üzelmétől, csak óvatossabbá teszi őket.

Ha valaha, ugy napjainkban kell, hogy elérkezett legyen az az idő, mikor országszerte az egész társadalom megmozdulva, mintegy kényszerítse a hatóságokat a hatósági cselédközvetítők és cselédotthonok felállítására s ezzel egyben gátat vetni a

celédközvetítők bűnös és piszkos üzelmek.

Szatmár város hatóságáé az érdem, mely e téren nemes és követésre méltó példával szolgálhat nemcsak Zombor szab. kir. város hatóságának, hanem az ország összes városainak, hatóságainak. A sok csepűragáson és elméleti kísérletezésen ott csakhamar túltették magukat és felállították az országban az első hatósági cselédközvetítőt, mint egészen új közigazgatási intézményt.

Biztosíthatunk arról mindenkit, hogy ez a maga nemében új és páratlan intézmény nemcsak prosperálni fog, hanem rövid időű belül országosan elterjedve a jelenlegi cselédközvetítők piszkos üzelmének is egyszer és mindenkorra gátat vet és alaposan megcápon a „hungarák“ és megbízhatatlan cselédek számára.

Röviden ismertetve, ez új intézménynek az a célja, hogy a fölösleges cselédeket az ország más részén helyezze el s az esetleges cselédhiányt a máshelyről való cseléd-szerzéssel megszüntesse. A közvetítő (hatósági!) részére megállapított szabályrendelet szerint az intézet tiszta jövedelmének fele része a városé lesz, a másik feléből pedig alapítványt létesítenek, amelynek kamatait hosszabb időn át egy munkaadónál szolgáló cselédek jutalmazására, azokivül pedig önhibájukon kívül nyomorba jutott cselédek segítségére és férjhezmenő tisztesség cselédleányok kiházasítására fordítják. Ha pedig ez alap vagyona az üzleti nyereség felének hozzászólása után megfelelő összegre szaporodik, abból cseléd menhelyet létesítenek, amelyben az ideiglenes hely nélkül levő cselédleányok munkát és ennek fejében szállást és ellátást fognak kapni.

E rövidke kis ismertetésből még a leglassabb gondolkodású egyén is belátja, hogy a satmári hatósági cselédközvetítő intézet a legaldásosabb működés kifejtésére van hivatva.

Közgazdaság.

Lóverseny Zomborban.

Bács-megyei Gazdasági egyesület által rendezett ezidei lóverseny eredménye:

1. *Mesőgasdák versenye.* Díj 250 kor. I. 50 kor., II. 30 kor. III. 1. Czrnkovic Márk szabadkai gazda lova. 2. Nátikai Jó-zsef morovicsai gazda lova. Ispánovits István zombori gazda lova.

2. *Bácskai sikerceny.* Díj 700 kor. Táv. 1200 m. 1. Gr. Forgács István *Gyöngy-levé-je*, lov. Czárán Z. 2. Rohonczi Lőrinc *Gúdrája*, lov. br. Bánffy. 3. B. Neimans R. *Landeshind-je*, lov. tulajdonos. Igen könnyen 1½ hosszal első; nyakhosszal harmadik. Indult még: Horthy István őrnagy Alvajáró-ja és gr. Vay Arthur főhadnagy Grand Seigneur-ja.

3. *Urlovások dija.* (Gátverseny.) Díj 1000 korona. Táv. 2400 m. Br. Neimans R. *Bianche-ja*, lov. tulajdonos. 2. Gr. Merweldt Miksa őrnagy *Didon-ja*. Igen könnyen három hosszal első.

4. *Handicap.* Díj 1500 kor. Táv. 1400 m. 1. Br. Neimans R. *Igas legyen-je*, lov.

tulajdonos. 2. Fehér J. *Igasság*-ja lov. gr. Vay. 3. Kessler Raimund *Nadsiejd*-ja, lov. Krause: Erős kiltzdem; rövid nyakhoszszal első; egy hosszal második. Indult még: Orsich Pál százados Dunnis-sa.

5. *Allamdi*. Díj 1200 kor. Táv. 1800 m. 1. Bartos Elemér *Orgasád*-ja, lov. Czárán R. 2. Rohonczy Lőrinc *Nimbá*-ja lov. br. Bánffy. 3. Gr. Merweldt Miksa órnagy *Dalid*-ja, lov. gr. Vay. Biztosan nyakhoszszal nyerve; 1 1/2 hosszal harmadik. Indult még: Knapp R. hadnagy Darwin-ja.

A „Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet részvénytársaság, Budapest, heti jelentése a tőzsdeforgalomról és a pénzpiacról.

Budapest, 1909. augusztus 26-án.

A külföldi tőzsdék kedvező jelentéseire és tekintettel a pénzpiac állandóan kedvező helyzetére a budapesti értéktőzsde változatlanul szilárd irányzatot követett az elmúlt hét folyamán és az egész vonalon emelkedő árfolyamok mellett élénk üzlet fejlődik ki. Az internatiónális értékek piacán a 2 hitel részvényen kívül az osztrák-magyar államvasut részvények állottak előtérben, melyeknek árfolyama egészen 750-ig emelkedett.

A helyi értékek piacán is élénk volt az üzlet és különösen a vasipri papírok iránt mutatkozott élénk kereslet. Ekként a rimamurányi vasmű részvények árfolyama 607-ig emelkedett, azonban nagyobb nyereség realizációkra 603-on zárult.

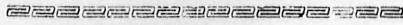
Állandó kereslet mutatkozik Gan-féle részvények iránt, nevezett vállalat kedvező üzletmenetének híre; ezen részvények árfolyama 3100-ig emelkedett. Nagyobb üzlet fejlődött ki salgótarjáni kőszénbánya részvényekben, melyeknek árfolyama bécsi vásárlásokra egészen 599-ig emelkedett, azonban realizációk következtében mai napon ismét 590-en zárult. Állandó emelkedést tüntetnek fel továbbá a kőszénbánya és téglagyár részvények, mely vállalat szintén nagy mértékben lévén foglalkoztatva a részvények árfolyama 559-ig emelkedett.

Irodalom.

— A „*Vasárnapi Ujság*“ augusztus 29-iki száma a nemzetközi orvosi kongresszusról, a baja-bátaszéki hidról, a reimsi hidról repülőgép-versenyéről, a Szent István napi körmenetről, a kecskeméti dalünnep-ről közöl sok érdekes felvételt. Szépirodalmi részébe Mikszáth Kálmán regényt, Lévy József és Lampérth Géza verset, Zöldi Márton novellát írt s Lesueur Dániel regénye egészíti ki e részt. Egyéb közlemények: Aereplannal az Atlanti óceánon át (cikk), tároacikk a hétről s a rendszer heti rovatok: Irodalom és művészet, sakjáték stb. A „*Vasárnapi Ujság*“ előfizetési ára negyedévre négy korona, a „*Világkrónika*“-val együtt négy korona 80 fill. Megrendelhető a „*Vasárnapi Ujság*“ kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem utca 4. szám.) Ugyanítt megrendelhető a „*Képes Néplaz*“ a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

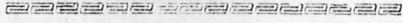
— *Lénárt Alfréd*, a fiatal, modern írógárda tehetséges tagja, akit művészeti tanulmányaiából előnyösen ismerünk, Sámson cím alatt új novellás kötetet ad ki. Novelláinak témái új világból valók. A medikus és orvosi életből. Éles megfigyeléssel, erős lélektani tudás, végig érdekesek, a figyelmet mindvégig lebilincselők. Tártyát a való életből meríti, nézeteit merészen kimondja. Érett, komoly, művelt olvasóknak való munka ez, mely november hó elején jelenik meg. A munka Kaszás Sándor srezkszárdi könyvkiadóhivatalában rendelhető meg.

Nyílttér.*)

A CLUB EXTRABIS

elég a legkevesebb hamu nélkül Óvakodjunk utánztól!

Arcod verejtékével

ne csak a kenyeredet eidd, hanem légy egészséges is — ez volt a jelszó egykor, a mikor minden meghűlési, minden rekedtséget és elnyálkásodást is még izzaszó kurával és itallal kellett megszüntetni. És nyár derekán az éjnyban szedni — köznöm! Akkor nekünk még jobb dolgunk van: mi egyszerűen Fay-féle valódi szóleni ásvány pasztillát veszünk, megtakarítunk ezzel minden kellemetlenséget és megszabadulunk a hurutól, a nélkül, hogy igazán tudnók, hogyan történt tulajdonképpen a dolog. Egy skatulyával 1 korona 25 fillért meg lehet venni minden szakmába vágó üzletben, de utánztól semmi esetre se legyen az ember magára tukmálni. — Főképviselet Ausztria Magyarország részére: K. Fr. Ganzert Wien, VI., Gr. Neugasse 17. —

*) Ezen rovat alatt közlötteként nem vállal felelősséget a szork.

A nagy. kir. államvasutak MENETRENDJE.

Érvényes 1909. május 1-től.

Budapestről indulás: reggel 7:10 (gyors) 7:45, 12:10, d. u. 1:55, 3:20 (gyors), 6:30 10 10. Zomborból Szabadkára reggel 5:05, 8:08 (gyors) 11:30, 4:25 (gyors) és este 8:56 órákor.

Szabadkáról Zomborra reggel 5 órákor, 10:25 délután 2:02, 6:55 (gyors) és 7 órákor. Zomborból Gombosra reggel 6:55, 12:07, délután 3:41, 8:08 (gyors);

Gombosról Zomborra reggel 7:19 (gyors) 10:32, délután 3:31 és 7:45. Zomborból Óbecsére 3:15 reggel, 7:51 reggel, és 4:35 délután. Óbecséről Zomborra 3:46 reggel, 9:10 reggel és 2:36 délután. Zomborból Ujvidékre reggel 3:10 és 6:51 órákor és délután 3:46 órákor. Ujvidékről Zomborra reggel 2:07 és 7:51 órákor és délután 1:55 órákor. Zomborból Bajára reggel 6:45 órákor, délután 12:57 és 4:23 órákor. Bajáról Zomborra reggel 4 és 7:22 órákor és délután 1:16 órákor. Ujvidékről Titelre reggel 6:54 és délután 5:25 órákor. Titelről Ujvidékre reggel 3:32 és délután 1:15 órákor.

Hegyes—Feketehegyről Palánkára reggel 7:10 délután 3:03 és 7:47 órákor. Palánkáról Hegyes—Feketehegyre reggel 3, 8:18 és délután 2:35 órákor. Szabadkáról Óbecsére reggel 4:40, 11:45 és délután 1:32 órákor. Óbecséről Szabadkára reggel 4:10, 7:20 és délután 1:10 órákor. Szabadkáról Bajára reggel 4:33, 10:32, délután 1:57 és 7:05 órákor. Bajáról Szabadkára reggel 5:51, 10:05, délután 3:28 és 7:18 órákor. Óbecséről Ujvidékre reggel 4:20, 9:45 és délután 3:45 órákor.

Ujvidékről Óbecsére reggel 4:00, 9:15 és délután 4:56 órákor. Halasról Bácsalmásra reggel 3:56, délután 12:27 és 6:22 órákor. Bácsalmásról Halasra reggel 3:52, déli 12 és este 8:44 órákor. Bácsalmásról Regőcérre reggel 6:16, délután 3:30 és 8:25 órákor. Regőcéről Bácsalmásra reggel 2:35, 9:40 és délután 6:45 órákor. Szabadkáról Ujvidékre reggel 5:20, 10:30 délután 1:22, 4:05 és 6:48 órákor (gyors). Ujvidékről Szabadkára reggel 4:27 7:55, (gyors) 10:42, délután 4:29 (gyors), 7:22 órákor. Szabadkáról Szegedre reggel 6:15 és 9:44 órákor, délután 1:47, 6:53, 8:35, 11:05 órákor. Szegedről Szabadkára reggel 3:05, 7:40 és 11:30, délután 3:12, 4:55, 6:34, 10:28 órákor.

Szabadkáról Cserevka Gombosra 5:30 reggel, 2:20, 7:10 d. u. Gombos—Cserevka Szabadkára 3:35, 10:40 reggel, 4 d. u. Szegedről Zentára 4:20, 1:35, Zentáról Szegedre 6:30, 3:30. Uj Gombos—Bácsordas—Palánka 4:58, 8:56 reggel Uj palánka—Bácsordas—Uj-Gombos 5:18 reggel, 1:10, 5:33 d. u.

Lapunk nyomdájában

tanonc

□□□ felvétetik. □□□

Friss szalámi és ementháli sajt

Kapható:
ifj Heindlhofer Róbertnál
Zombor.

Csak a valódi

Kaiser-Borax

finomítja és fehériti a bort.

Óvás!

A valódi **Mack-féle**

KAISER-BORAX

csak finom zinnobervörös dobozokban és fentebbi kivitelben hozatik áruba.

Vigyázzon a védjegyre!

Utánzatok,

melyek lévésére alapulnak, bíróság áldoztatnak, amire kereskedők és fogyasztók figyelmeztetnek.

Egyedüli készítő Ausztria-Magyarországon

Gottlieb Voith, Wien III./1.

Mindenütt kapható.

Nevelő-intézet. A Szegedi Deák-Otthon

mint

fiúnevelő-intézet

nemzetiség és felekezeti különbség nélkül vesz fel növendékeket, kik a középiskolák bármelyikébe, a tanító-képzőbe, a kereskedelmi, polgári, avagy
::: elemi iskolába járnak. :::

Ellátási díj évi 400 kor.

Bő tájékozást nyújtó prospektust kézséggel küld

Bohn Károly, igazgató.
Szeged, Tisza Lajos-kö. ut; telefon 514.

Házeladás.

Alulírott szabad kézből eladom a Zomborban, az Eötvös József-köruton levő 2. és 5. számú házaimat.

Bővebb értesítést lehet kapni Arsenovits István urnál Széchenyi-körut 38., vagy közvetlen nálam, mint tulajdonosnál

Sztojcsits János,
kereskedő, Pancsova.

Steckenpferd-
Liliomtejszappan
leghatékonyabb szappan a bőrre
ugyszintén a szeplő ellen.

Kapható mindenütt.

Hirdetmény.

Az écskai uradalomhoz tartozó Écska, Jankahid, Klekk, Zsigmondfalva, Lázárföld és Lukácsfalva község határában fekvő szántó s legelők egy részének eladása engedélyeztetvén, felhívtnak a venni szándékozók, hogy ajánlataikat

Dr. Anna Ernő
nagybeeskereki ügyvéd, uradalmi ügyészhez adják be, ahol mindenemű felvilágosítás megadatik.

Falcione-féle gőz- és kádfürdő.

Fürdőrend:

A fürdő reggel 5-től este 8 ig nyitva
Gőzfürdő urak részére mindennap délelőtt csak szeizán délelőtt 9 óráig.
Gőzfürdő hölgyek részére mindennap délután, szerdán délelőtt 9 óráig.

Vasárnap délután szünet.
Kádfürdőket urak és hölgyek mindenkor használhatják.

Kádfürdő egy óráig használható.

Fürdőárak:

Egy fürdés a gőzfürdőben . . . . . 70 fill.
Egy fürdés előrendő kádfürdőben . . . . . 90 fill.
Egy fürdés felszintű fehérmárvány kádfürdőben . . . . . 70 fill.

Bérletárak:

Egy havi bérlet gőzfürdőért . . . . . 4 kor.
12 fürdőjegy . . . . . 6 kor.
10 előrendő kádfürdőjegy . . . . . 8 kor.

Fürdőruháért, kiszolgálásért 20 f. fizetendő.
A fürdővendégek nyugalmát zavaró láрма, — éneklés, füttylülés tilos.

A fürdőkádak tisztaságára ártalmas anyagokat a fürdővízben használni tilos.

Tilos kutyát hozni a fürdőbe.

Beteg és nagyon idős személyek csak orvosi rendelvényvel fürdőhetnek.

Kiszolgálás az előbb jelentkezőt illeti.
Fürdésért a fizetést a pénztárnál kérjük

Tisztelettel **Barna Ferenc** fürdőbérlet.

Legtartóssabb

fűzőket

készíti, beküldött pontos derékmérték
:: szerint ::

Fenyvesi Sarolta Baján.

Meg nem felelő vissza vétetik.

Igen czélszerű utazásoknál. Rövid használat után nélkülözhetlen egészségügyileg megvívsgálva.

Bécs 1887. július 3.

Kalodont

nélkülözhetlen
FOG-CRÉME.

A fogak tisztán tartásához nem elegendők a fogvizek. A foghusra folytonosan tapadó, káros anyagok eltávolítását és mechanikai tisztítását csak az úditőleg ható antiszeptikus fog crémmele lehet, a minő a „Kalodont“, mely már minden kulturállamban eredménynyel használtatik és jól bevált.

MAKULATURA PAPIROS

kilónként kapható a kiadóhivatalban.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

LOHR MÁRIA

ezelőtti **Kronfusz**

esipke-, vegytisztító és kelmeftő
Budapest, VIII., Baross-utca 85.

Fiókok:

IV., Eckbunt 6. V., Harmad-utca 4.

(Klotild palata)

VI., At drassy-ut 16. VIII., József-kö. ut 2.

VI., Teréz-kö. ut 39. IX., Calvin-tér 9. sz.

Vidéki megbízások gyorsan és gondosan teljesítetnek.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Honl Ipar!

Kínárlag sajt gyártmány!

Legelőssőbb bevásárlási forrás sodrony-ot, kerítés,

vas- és r szubor és sod onyagybetét beszerzésére.

HICKER GY.

vas- és rézbutor- gyára BUDAPEST,

VII., Holló-utca 3. (Dob-utca mellett)

Rézágyak — — — — — 4.35 frtól

Gyermekágyak — — — — — 11.— frtól

Vaskeretű ágybetét — — — — — 5.50 frt.

Fakeretű ágybetét — — — — — 3.50 frt.

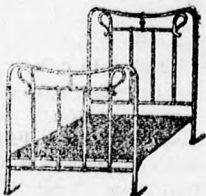
Összecukó vaságy — — — — — 5.— frt.

Rézkarnis — — — — — 2.50 frt.

Tábori ágy sodronnyal — — — — — 8.— frt.

Teefon 22-66.

Ezen erős szerkezeti tőmör vaságy rézdisszel, acél sodrony betéttel 15 frt.

Hungária-fürdő.

Gőzfürdő uraknak naponta reggel 5-től d. u. 1 ig, kedden és szombaton egész nap, hölgyeknek hétfőn, szerdán, pénteken mindig délután 2-től 6-ig. Kádfürdők mindig, vasárnap délután kivételével használhatók.

ZUHANY

hétfőn, szerdán és pénteken 1/2 óráig, 8 óráig este. Kedd, csütörtök és szombaton 5 óráig 8 óráig este.

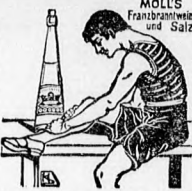

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírást tünteti fel. A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmunkasabb gyomor- és altest-bánalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzött székrekedés, májgatalom, vér-olvas, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, a jeles háziaszernek évtizedek óta mindig nagyobb elismerést szerzett. Ára egy lepedéselt eredeti doboznak 2 kor. Hely. sz. 100. 100. 100. 100. 100.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyet tünteti fel és „A Moll-féle” sós-borszesz egyetemes mint fájdalomcsillapító bedürszelési szerközvény, és a megkülönböztetés legbiztosabb jepe szerint.

Egy üvegozt eredeti üveg ára 2 kor. **Moll-féle gyermek szappan.**

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és nőiszappan, a bőr gyökeres gondozására és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darab 1 korona 80 fillér.

Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Főszékhely: Moll A. gyógyszerész, es. és kir. udvari szállító által.

Bécs, I. Tuchlauben 9.

Vidéki megrendelések naponta postautóval mellét teljesítettek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Nélkülözhetetlen UJSÁG!

Magyarországon minden fűszer, gyarmatárú, csemege, husárú, tejtermény stb. kereskedőnek, az élelmezési-szövetkezeteknek, szállodás és kávészónak, sőt minden háztartásnak a

Csemege Ujság!

Élelmezési szaklap.
Ez a maga nemében páratlan hetilap szeptember 1-én indul meg. Előfizetési ára félévre 5 kor. egész évre 10 korona. — Előfizetők újévig (4 hónapig) 3 koronáért kapják.

Szerkeszti: **Lenkei Zsigmond** Budapest, VIII. Sándor-tér 4.

A legjobb hirdetési mód.

Senki sem nélkülözheti!

Eladó földbirtok.

Egy dunántuli Pécs és Kaposvár között fekvő vasuti személy fel- és lerakó állomással bíró circa 1010 mholdas kitünö

uri birtok

jutányos áron és kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Kitünö és elegendő gazdasági épületek, igen szép kastély, gyümölcsös, szőlő, erdő szép öz állománnyal stb.

Komoly reflektánsoknak bővebb felvilágosítással szolgál

Jakabffy László,
kir. gazdas. felügyelő
:: PÉCSETT. ::

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más deges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabad. hatyá gyógy.sertár által Majna Frankfurt.

Diákok.

Gimnáziumi, kereskedelmi vagy polgári iskolai diákokat teljes ellátásra elfogadjatnak. A lakás kényelmes, 6 szobából áll, kívánatra zongora-□□ használattal. □□

Császár Gyula,
Belváros, Aranygerenda-utca 16. szám,
a nagy szerb templom mögött.

Eladó ház.

A Beresényi-(Szóntai)-utí 27. számú ház, a róm. kath. elemi iskolával szemben, mely áll 4 utcán-, 2 elő- és 1 udvari-szobából, a megfelelő melékhelyiségekből, 1 nagy pincéből, mely borkereskedésre is alkalmas,

szabad kézből eladó.

A terület nagysága 840 □ méter.

:: Bővebb felvilágosítást ad ::
STEBLER LAJOS
tulajdonos, Zombor.

Akkumulátorok

200 különféle nagyság, K 1.60-tól kezdve. Árjegyzék ingyen **A. LUSCHER,** akkumulatórgyár, Dresden 22-212. Évi készítés 100.000 dbnál több.

Keresünk cégünk részére egy oly **agilis kereskedőt,** ki hajlandó volna jól bevezetett friss

tegeri halaink elárusításával foglalkozni.

Kevés fáradság mellett nagy haszon érhető el. Egyuttal keresünk szintén jól bevezetett halconserveink képviselőre egy ágilis és reprezentáló képes

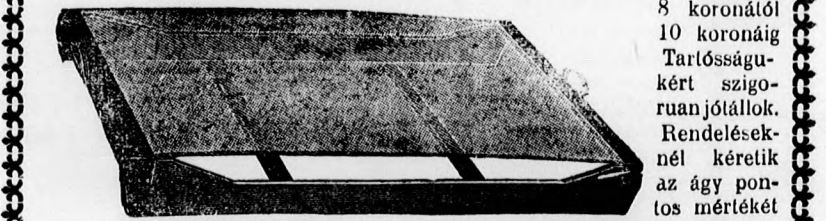
képviselőt,

aki a fűszer és csemege üzletekben jól be van vezetve. Szíves ajánlatokat kér a

Magyar halconservgyár és halkereskedelmi részvénytársaság,
Budapest, VI., Vágány-utca 12.

Értesítés! Ajánlom saját készítményű, kitünö anyagu és legolcsóbb

ÁGYBETÉTEIMET

8 koronától 10 koronáig Tartósságukért szigoruan jóállók. Rendelések-nél kériük az ágy pontos mértékét beküldeni. Rendelések azonnal eszközöltnek.

Kiváló tisztelettel **BERNHART FERENCZ SZILBEREK.**

MILKA SUCHARD

Senki sem nélkülözheti! Csak alpesi tej kakaó és csokoládé. Páratlan különlegesség.